

Artikel om den ny friskole:

"At kende, forstå og udvikles i livet...."

(Skrevet til Friskolebladet, november 2015)

Af Henrik Ørtved, formand, og Karen Maigaard, forstander

Hvorfor?

Odense Fagskole har taget initiativ til at oprette en friskole for håndværk, kunst og design i kombination med et højt fagligt niveau for de øvrige fag. Vi gør det, fordi vi i 105 år har lavet skole for unge og voksne, som skulle blive gode til et håndværk, nærmere bestemt i de første mange år inden for beklædning, men i de seneste 20 år også inden for animation, industrielt design, kunst, grafisk design og skriverseri. Iværksætteriet har i praksis været koblet sammen med håndværket i alle årene, fordi eleverne allerede fra 1910 er gået ud som selvstændige og har brugt deres håndværk i kombination med kunst og undervisning, i konsulentvirksomheder og i produktion.

Vi tager initiativet, fordi vi i 14 år har haft en børnebilledskole, Børneskolen på Glasværket, som har tilbudt nogle af de samme fag som Fagskolen om eftermiddagen og aftenen for elever mellem syv og 16 år. Forældrene har gennem årene mange gange spurgt os, hvorfor vi ikke lavede en friskole med den håndværksmæssige profil, der er vores. Vi har svaret: der er friskoler nok i Odense! Lige nu er der 18 frie grundskoler i kommunen. Men i sommer, hvor vi for tredje gang tilbød en såkaldt sommer-talent-skole, kom der ikke 10-20 børn, som de tidligere år, men 102!

Så nu skulle det være. Vi havde momentum!

Hvordan?

Bestyrelsen for Odense Fagskole havde allerede i januar 2015 haft kontakt til Friskolernes Hus. Vi har udarbejdet budgetter frem til 2020 og

tænkt tanker om værdigrundlag, pædagogik, indhold, fysiske rammer og ansættelser.

Men vi skulle jo også finde ud af, om der overhovedet var andre end os selv, der ville være med?

Derfor lavede bestyrelsen et spørgeskema, som blev sendt ud i august 2015. Det indeholdt spørgsmål som

- Hvor sandsynligt er det, at du ville overveje et alternativ til folkeskolen for dine børn?*
- Hvad ville du finde særligt attraktivt, hvis du skulle vælge et skoletilbud til dit barn?*
- Hvilke fag ville du lægge særligt vægt på, hvis du skulle vælge et uddannelses tilbud til dit barn?*
- Hvilken faglig profil/fagkombination ville du finde særligt attraktiv, hvis du skulle vælge et uddannelses tilbud til dit barn?*

I alle svarkategorier var der udarbejdet forslag – og deltagerne kunne vælge tre svarmuligheder.

Vi kan på ingen måde påstå, at undersøgelsen er videnskabelig. Vi valgte at bruge skolens egne mailkartoteker indeholdende skolekreds, samarbejdspartnere af vidt forskellig art, tidligere elever og forældre, billedskolens forældre – og så delte vi omkring 400 postkort ud i lokalområdet med q-kode til spørgeskemaet. Vi fik 140 svar retur.

Vi havde sagt til os selv på forhånd, at hvis den ny friskoles profil via spørgeskemasvarene ville komme ud med en scienceprofil, skulle det ikke være os, der skulle lave den. Men det gjorde den ikke!

Det viste sig, at undersøgelsen gav svar på spændende kombinationer, som passer ind i, hvad vi selv gerne vil!

I august sendte vi også en pressemeddelelse om vore ideer. Og den gav omtale i de lokale medier, både den trykte og de virale. Det gav en sand tsunami af henvendelser fra interesserede forældre og andre borgere, som ville bidrage til udvikling af en ny skole. Mange meldte sig ind i Fagskolens skolekreds. Bestyrelsen traf den 22. september 2015 den endelige beslutning om, at gå videre med planerne. Den 7. oktober gav

*bestyrelsen for Odense Fagskole den ny friskole navn: Friskolen
Glasværket*

Hvornår?

Vi vil gerne starte Friskolen Glasværket til august 2016 – hvis der er 30 tilmeldte elever på 0., 1. og 2. klasse. Skolen er anmeldt i ministeriet inden 15. august i år.

Det er planen, at skolen skal vokse med 15 elever pr. år til den er fuldt udbygget.

Vi har, når du læser dette, holdt to offentlige møder, hvor vi har fortalt om ideerne, rammerne og indholdet – og så er der to indskrivningslørdage i december. I begyndelsen af januar vil vi vide, om vi kan starte – for så kommer jo alt det øvrige arbejde med vedtægter, lokalplan og meddelelse til Odense kommune om, at vi går i gang.

Skolekredsen havde ekstraordinær generalforsamling den 3. november, hvor et nyt sæt vedtægter for en kombineret fri- og fagskole blev godkendt første gang. Anden ekstraordinære generalforsamling er den 12. januar 2016..

For hvem?

Skolen er for dem, der vil være med til at udvikle det grundlag, vi tegner her. Vi vil lade skolen vokse nedefra, så vi selv kan følge med og have indflydelse på dens udvikling.

I skrivende stund har syv børn meldt deres ankomst frem til 2020, så skolen er fremtidssikret – men der skal jo være et grundlag på 30 børn allerede om ½ år. For nylig kom en tilmelding fra Vanløse, hvor forældrene vil flytte til Odense, hvis deres barn optages til sommer. Sådan!

Vi vil også blive den første skole med den håndværksmæssige profil i Danmark. Så det er værd at flytte efter, hvis man vil det bedste for sine børn. Sådan gjorde man også for mere end 150 år siden. Dengang hed det at dele sig efter anskuelser, og der blev talt om valglægtskaber. Måske bliver det sådan igen?

Vi er ikke religiøs eller politisk inspireret, men vi er inspireret af en viden om, at hoved og hænder skal arbejde sammen for at give mennesket de bedste livs- og udviklingsbetingelser.

De forældre, der allerede nu har henvendt sig er helt klart forældre, der vil en håndværksmæssig og kreativ designprofil. For et par måneder siden dukkede en gruppe op til overfladen, som havde taget et næsten tilsvarende initiativ for to år siden. Forældrene var blevet meget inspireret af Mattias Tesfayes bog, Kloge Hænder, og anmeldte Friskolen Kloge Hænder. Men de kom ikke dengang videre. Nu har de kastet deres appelsin i vores turban. De undersøgte dengang interessen blandt erhvervsskoler og virksomheder. Og der viste sig en klar interesse for en "håndværkerskole for børn". Vi går lidt bredere ud i det kreative felt – men grundtankerne er identiske.

Ultimo november er den aktuelle markedsføring parat: flyere bliver delt ud i daginstitutioner i Odense sammen med plakaten. Der annonceres i den lokale ugeavis. Jysk-fynske medier kører en online-annonce. Hjemmesiden er skabt og facebook-profilen ligeså.

Og på hvilken måde?

Odense Fagskole og Friskolen Glasværket organiseres med én skolekreds, én bestyrelse og én leder. De to afdelinger fører hvert sit regnskab. Vi har erfaringer fra perioden 1979-2005, hvor der var en fagskoleafdeling og en seminarieafdeling. Friskolen lejer sig ind i Fagskolens bygninger.

På længere sigt ansættes en afdelingsleder for Friskolen. Lærerne kan have ansættelse både på Fagskolen og i Friskolen. Der, hvor de har det største antal timer, organiseres de.

Det teknisk-administrative personale kan forblive ansat på Fagskolen og levere ydelser til Friskolen.

Odense Fagskoles nuværende lærere vil kunne dække undervisningen i de første år. Seks ud af ni er dobbeltuddannede med en håndværksmæssige/kunstnerisk baggrund og er læreruddannede. Én af lærerne er i år i gang med uddannelse på UC Lillebælt i relation til indskoling og er også uddannet i Montessoripædagogik, som er én af vore inspirationskilder.

Der indrettes særlige lokaler til Friskolen, fx i stuen. Der indrettes SFO i tilknytning hertil.

Faglokaler deles med Fagskolen. Der lejes lokaler til naturvidenskabelige fag og idræt hos nærmeste folkeskoler, fri- og privatskoler og i

fitnesscentre. Omegnen inddrages til frikvarter og bevægelse (Brummers Plads, Glasværksparken og legepladsen).

Fagskolen kan tilbyde friskolebørnene en madordning med direkte betaling til Fagskolen.

Men det allervigtigste af alt er, på hvilket værdigrundlag vi bygger skolen! Vi arbejder med to overskrifter: "profil, værdigrundlag og nøgleord" og "spor i hverdagen":

Profil, værdigrundlag og nøgleord

Håndværk, kunst og design skal være de grundlæggende principper i den ny friskole i kombination med et højt fagligt niveau for øvrige fag, så alle børn kan blive så dygtige, som de kan. Fagskolens værdigrundlag danner udgangspunkt for friskolen: at kende, forstå og udvikle livet gennem håndgribelige og livsnære gøremål.

De pædagogiske tanker om at hoved og hænder skal arbejde sammen, skal være grundlæggende. Visionen hentes også om det selvstændige barn, som er udviklet i Montessoripædagogikken. Måske kan der udvikles en helt ny pædagogisk retning.

Skolen skal som bekendt stå mål med folkeskoleloven og Fælles mål.

Spor i hverdagen

Opmærksomheden på det enkelte barn skal altid ses i forhold til eller i sammenhæng med fællesskabet. Respekten for den enkelte og fællesskabet er ligeværdigt. De enkelte børns ressourcer skal bruges til at styrke fællesskabet.

Skolen skaber rammer for eleverne, så de kan udfordre og udvikle alle deres evner.

Skolen vil lade eleverne blive opmærksomme, nysgerrige og eksperimenterende – så det bliver elevernes egen motivation og engagement, der baner vej for læring.

Rammerne, undervisningen og omgangsformerne i hverdagen med tiltro og forventninger til eleverne, fremmer og styrker selvstændighed og selvværd.

At være skabende

*”Kreativitet er til for alle,
ikke for at alle skal blive kunstnere,
men for at ingen skal blive slaver”*

En skole, der har fokus på de grundlæggende fag gennem skabende og kreativ læring, tager det hele menneske alvorligt. Vi ser de praktisk/musiske elementer som en væsentlig del af læring – gennem hele skoleforløbet – ikke som adskilte fag eller dele, men som en integreret del af læringen, som er med til at gøre den forståelig og meningsfuld.

Sansning:

I skabende arbejde er sanserne grundlæggende, idet der er en direkte sammenhæng mellem sansning og opmærksomhed på tanker og følelsesmæssige indtryk i hverdagen.

Udtryksformer:

Det er vigtigt at stifte bekendtskab med forskellige udtryksformer, fx design, musik eller tegning. Ved at give barnet mulighed for at iagttage, undersøge samt selv eksperimentere med varierede medier og at opleve sine udtryksmuligheder, udvikles grundlaget for at være kreativt skabende.

Håndværk:

Barnet har brug for at lære at håndtere forskellige materialer og teknikker. Hertil kræves håndværksmæssig kunnen og indblik i redskaber og teknikker.

Fantasi:

Fantasi er evnen til at få ideer og danne sig forestillinger.

Forestillingsevnen er i gang, når man bearbejder oplevelser ved hjælp af indre billeder, og de bliver redskaber til at forstå og skabe løsninger. Billedarbejde kan være med til at synliggøre fantasien og fremtidige visioner.

Ovenstående begreber er nogle af de tilgange elever på Glasværket vil møde igennem deres skoleforløb. En skole, der på den måde vil sprudle af liv, kreativitet og spændende læring.

Ingen protestskole

Friskolen Glasværket er på ingen måde en protestskole. Vi vil gerne være et rigtig godt alternativ til folkets skole. Vi vil gerne samarbejde, inspirere og udvikle på, hvordan eleverne lærer bedst og bliver rustede til et

arbejdsliv, et privatliv og et samfundsliv. Vi har vores bud, men går ikke frelst eller bedredende ind i det, men tværtimod med et ønske om at udvikle de pædagogiske ideer og tanker.

Når vi, som friskole, selv kan definere, hvordan vi vil drive skole, som står mål med folkeskolen, gøres det bedst ved forpligtende samarbejde mellem alle de involverede parter der er, elever, lærere, ledelse, forældre, lokalsamfund, institutioner osv. Vi skal ikke lukke os om os selv, men åbne os mod den verden, som vi er en del af, og som vi gerne ser eleverne blive en aktiv del af.

Det selvfølgelig valg

Hvis man har fulgt skoleudviklingen de sidste mange år, kan vi vist godt konkludere, at der har været forskellige retninger, idéer eller tendenser, og de bliver alle båret frem af mennesker med noget på hjerte. Sådan er det i den grad også i friskoleverdenen, og nu kommer Glasværket med vores bud på den bedste skole. Vi mener naturligvis selv, at der er substans i de tanker og idéer, vi kommer med, og at der er en væsentlig pointe i de praksisnære aktiviteter og sporene i hverdagen med fokus på både det individuelle og fællesskabet, som to uadskillelige størrelser. For os har det været et helt naturligt og selvfølgelig valg at gå ind i arbejdet med at skabe en friskole. Der er et fantastisk grundlag med gode pædagogiske og fysiske rammer – og en smittende entusiasme, som nok skal bære projektet videre.